

Program

Doktorspromotion vid Umeå universitet
30 maj 2009

Umeå universitets nya doktorer!

Jag vill framföra mina allra varmaste gratulationer till er. Ni gör mig både stolt och glad. Att disputerat och ta forskarutbildningsexamen, den högsta formen av en examen som man kan ta vid ett universitet, är en milstolpe både på det personliga och professionella planet. Vägen dit är oftast kantad av både framgång och misslyckanden. Säkert är att ni alla under er resa har vuxit kunskapsmässigt när det gäller era vetenskapsområden men förmodligen också i er självkännet och livserfarenhet.

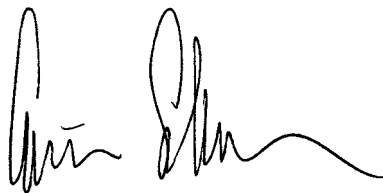
Karin Boyes strof ”Nog finns det mål och mening i vår färd – men det är vägen, som är mödan värd” fångar i mitt tycke essensen av att vara forskare. Visst har vi mål för vårt arbete men det är under färden dit som vi hittar ny kunskap, kunskap som ibland leder till ett annat mål än det vi först stakat ut. Jag har under min forskarbana fått byta mål flera gånger men under färden har jag alltid lärt mig något nytt. Även om vägen då och då varit snårig och lett till återvändsgränder, dikeskörning eller innerburit att jag fått trampa mina egna stigar så har den alltid varit mödan värd.

Vi går nu mot en tid av varma sommarvindar samtidigt som det över hela världen blåser en kall,

ihållande vind över ekonomin och arbetsmarknaden som försämrar livet för miljontals människor. I bistra tider behövs utbildning och ny kunskap som allra mest. Ni är därför kanske ännu mer betydelsefulla för samhället än i vanliga fall, många sätter sin tilltro till att forskning och utbildning är en av de vägar som ska leda oss ur krisen. Själv är jag övertygad om att Umeå universitets framgångar är beroende av att vi satsar på er, nya doktorer och unga forskare. Universitetets nyinrättade karriärbidrag och kommande starka forskningsmiljöer, som ger plats för unga forskare att växa i, är satsningar som jag hoppas att många av er får en möjlighet att ta del av.

Doktorsexamen är ett mål i sig och därmed ett uppbrott. En del lämnar akademien för att berika andra verksamheter, andra lämnar för ett nytt universitet, många blir kvar men några ändrar sin forskningsinriktning. Rörligheten är nödvändig för kunskapsutvecklingen men jag hoppas ändå att flera av er väljer att stanna och att ni som lämnar oss alltid känner er välkomna tillbaka.

Vad ni än väljer – oändligt är vårt stora äventyr!

Göran Sandberg
Rektor

Program *Doktorspromotion*

Ingångsprocession

Begåvningsmarschen - Trad.

Inledningsanförande

Umeå universitets rektor Göran Sandberg

Variacion Andina - Pucha

Medicinska fakultetens promotion

Promotor: Prodekanus Maria Fällman

Promovendi:

Elisabet Berglöf	Sofia Edin	Gabriele Gustafsson	Christina Juthberg
Sara af Bjerkén	Anders Emmelin	Peter Hammarsten	Maria Jönsson
Bodil Björ	David Eriksson	Katarina Haraldsson	Eleni Kanasi
Jeanette Blomberg	Daniel Fekadu	Pelle Håkansson	Pontus Karling
Linda Boldrup	Wolde-Giorgis	Maria Hörnberg	Camilla Thellenberg
Karin Brunnegård	Artur Fijolek	Amanda Johansson	Karlsson
Berit Byström	Carin Franzén	David Johansson	Peyman Kelk
Olga Chilkova	Ola Grimsholm	Bertil Jonsson	

Cantate Domino - Claudio Monteverdi

Promovendi forts.:

Eva Ericson Lidman	Carl-Johan Olsson	Therese Stenlund	Viktoria Vedin
Elisabeth Lindahl	Mattias Olsson	Anita Pettersson	Mårten Werner
Franziska Marschinke	Börje Rehn	Strömbäck	Christina West
Maria Nilsson	Jenny Röding	Johan Söderberg	Anton Westman
Katarina Nordfjäll	Carin Sahlin	Niklas Thurfjell	Eva Zeisig
Ulrika Norén Nyström	Jonas Sandlund	Håkan Törnqvist	Fredrik Öhberg
Magnus Olivecrona	Maria Sandström	Marie Rodling Wahlström	
Eva Olofsson	Arkan Sayed-Noor	Olof Wallin	

The drunken sailor - Robert Sund

Teknisk-naturvetenskapliga fakultetens promotion

Promotor: Prodekanus Anders Fällström

Promovendi:

Johanna Aurell

Antoine Bos

Göran Olof Bylund

Åsa Granberg

Irene Granlund

David Gunnarsson

Veronika Gälman

Per Högström

Stina Jansson

Stefan Johansson

William Larsson

Anton Lindström

Lisa Lundin

Christina Olsén

Viktoria Pettersson

Robert Saers

Ola Sundman

Ulrik Söderström

Over hill, over dale ur Three Shakespeare-songs - Ralph Vaughan-Williams

Samhällsvetenskapliga fakultetens promotion

Promotor: Prodekanus Lennart Nygren

Promovendi:

Ann-Kristin Bergquist

Erika Björklund

Conny Björkman

Lena Ivarsson

Edmund Knutas

Margaretha Kristoffersson

Jaana Kurvinen

Lottie Lofors-Nyblom

Joakim Norberg

Gunilla Näsström

Jonas Olofsson

Cecilia Olsson

Lars Persson

Tobias Svanström

Monika Törnsén

Helene Ärlestig

Inger Öhlund

Stjärntändningen - Oskar Lindberg

Humanistiska fakultetens promotion

Promotor: Dekanus Britta Lundgren

Promovendi:

David Bell

Maria Dahlin

Solbritt Hellström

Kristina Josephson Hesse

Monica Nordström

Jacobsson

Jenny Käck

Dorothea Liebel

Elena Lindholm

Narváez

Soili-Maria Olli

Dan Olsson

Manfred Scheid

Maria Wester

Christina Åhrén

Il est belle est bon - Pierre Passerau

Pedagogiska priser

Medicinska, teknisk-naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och humanistiska fakulteternas pedagogiska priser 2009

till lärare med omvitnad pedagogisk skicklighet överlämnas av prorektor Åsa Bergenheim till universitetslektor **Hans Stenlund**, institutionen för folkhälsa och klinisk medicin, universitetslektor **Anders Fällström**, institutionen för matematik och matematisk statistik, universitetslektor **Mikael Henningsson**, institutionen för psykologi, och universitetslektor **Asbjørg Westum**, institutionen för språkstudier,

School of Educations pedagogiska pris 2009

till lärare med omvitnad pedagogisk skicklighet överlämnas av prorektor Åsa Bergenheim till ett lärarlag vid institutionen för matematik, teknik och naturvetenskap bestående av universitetslektor **Anders Berg**, universitetsadjunkt **Karolina Broman**, universitetsadjunkt **Rolf Engh**, universitetsadjunkt **Astrid Hallman**, universitetslektor **Annikä Kjellsson Lind**, universitetsadjunkt **Helena Näs**, universitetsadjunkt **Helge Samberg**, universitetsadjunkt **Erik Stuesson** och universitetsadjunkt **Krister Ödmark**.

Umeå studentkårs pedagogiska pris 2009

till framstående lärare vid Umeå universitet överlämnas av prorektor Åsa Bergenheim till universitetsadjunkt **Per Löfstrand**, institutionen för språkstudier.

Umeå studentkårs studievägledarpris 2009

för förtjänstfulla insatser som studievägledare överlämnas av prorektor Åsa Bergenheim till studievägledare **Gun-Marie Ericsson**, institutionen för sociologi.

Barriären - Löfberg

Umeå kommuns vetenskapliga pris 2009

till yngre lovande forskare inom områdena miljö, kommunal ekonomi eller kultur överlämnas av prorektor Åsa Bergenheim till forskarasistent **Jerker Fick**, kemiska institutionen.

Vartoe/Cesams vetenskapliga pris 2009

till yngre akademiker som gjort betydande insatser inom humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning med samisk tematik utdelas av prorektor Åsa Bergenheim till kanslichef **Eivind Torp**, Mittuniversitetet.

Baltics samverkanspris med populärvetenskaplig inriktning

till lärare och forskare vid Umeå universitet som utfört viktiga insatser inom det populärvetenskapliga området eller på annat sätt lyckats sprida forskningsresultat till allmänheten utdelas av prorektor Ulf Edlund till professor **Mohammad Fazlhashemi**, institutionen för idé- och samhällsstudier.

Utgångsprocession

Efter dig - Rydvall

Umeå Studentkör sjunger under ledning av director musices Tomas Pleje

Musiker:

Anders Löfberg, cello

Erik Rydvall, nyckelharpa

Magnus Zetterlund, mandolin

Malin Silbo Ohlsson, trumpet

Andreas Carlsson Walleng, trumpet

Medicinska fakulteten

Vid vårpromotionen står våra yngsta forskare i fokus, ni som har disputerat under det gångna året och nu befinner er i början av en yrkeskarriär inom akademien eller på andra håll i samhället där den forskningserfarenhet och de kunskaper som ni har skaffat er kan komma till nytta. Vid medicinska fakulteten är vi stolta över våra yngre medarbetare, inte minst de 18 som efter noggrann granskning ansågs så lovande att de i december förra året fick del av Umeå universitets karriärbidrag.

Men den här högtiden handlar minst lika mycket om utbildning som om forskning. Det är idag vi delar ut priser till framstående lärare, personer som är särskilt viktiga för att vi ska klara våra båda huvuduppgifter, utbildning och forskning. Det är just utbildningens nära koppling till forskningen – och tvärtom – som är kärnan i ett universitet.

En stor fråga för fakulteten idag är uppdraget från staten att utbilda ännu fler läkare och ändå kunna behålla och helst öka kvaliteten i utbildningen. För att lösa detta dilemma lutar vi till Umeå universitets traditionellt starka förankring i de fyra nordligaste länen. Tillsammans med landstingen kommer vi allt närmare en lösning som innebär att fler av våra framtida studenter kommer att få stora delar av sin utbildning vid sjukhusen i Sundsvall, Sunderbyn och Östersund liksom vid vårdcentraler och enheter i hela övre Norrland.

Inte minst mot den bakgrunden är kompetensutveckling och rekrytering av våra lärare och forskare en central fråga för de kommande åren. Vi ska försöka skapa attraktiva karriärvägar för våra unga

medarbetare i en tid med stora förändringar och hela tiden ökande konkurrens. Vi vill ge dem möjligheter att bli duktiga lärare och forskare – och samtidigt kunna erbjuda bra villkor i arbetet och förutsättningar för ett familjeliv. Vi har under året gått igenom en utvärdering av den kliniska forskningen där internationella bedömare jämfört medicinska fakulteter i Sverige och Finland. Vi kom förhållandevis väl ut i den bedömningen särskilt med tanke på våra betydligt mindre resurser än en del andra medicinska fakulteter. Bedömarnas kanske viktigaste slutsats var att alla de medicinska fakulteterna måste göra karriärvägarna mer attraktiva för yngre forskare. Det är något vi inte ensam klarar utan det behövs också att arbetsmarknaden utanför universiteten uppskattar en forskarutbildning.

Ni som promoveras idag har gått vidare efter grundutbildningen till doktorsexamen, den högsta akademiska examen som vi har i landet. Det har gett er fördjupad kunskap, till stor del genom egen forskning. Förutom att det gett er en möjlighet till att få mer spännande arbetsuppgifter i ert framtida yrkesliv hoppas vi att er forskarutbildning gjort er lärda och att ni upplever det som något som berikat och kommer att berika era liv. Var och en av er har lämnat ett betydelsefullt bidrag till vårt vetenskapsområde och för detta är vi tacksamma, stolta och glada.

MARIA FÄLLMAN
Prodekanus
Promotor

Doktorer vid den medicinska fakulteten

Elisabet Berglöf Född 1978. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 19 juni 2008. Avhandling: Dopamine neurons in ventral mesencephalon - Interactions with glia and locus coeruleus. Ämne: Histologi med cellbiologi.

Sara af Bjerkén Född 1979. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 2 juni 2008. Avhandling: On dopamine neurons. Nerve fiber outgrowth and L-DOPA effects. Ämne: Histologi med cellbiologi.

Bodil Björ Född 1975. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 28 november 2008. Avhandling: Myocardial infarction and cardiac regulation in relation to vibration exposure. Ämne: Yrkes- och miljömedicin.

Jeanette Blomberg Född 1977. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 7 maj 2009. Avhandling: Regulation of apoptosis during treatment and resistance development in tumour cells. Ämne: Molekylärbiologi.

Linda Boldrup Född 1978. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 4 mars 2009. Avhandling: p63 and potential p63 targets in squamous cell carcinoma of the head and neck. Ämne: Patologi.

Karin Brunnegård Född 1973. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 8 januari 2009. Avhandling: Evaluation of nasal speech: A study of assessments by speech-language pathologists, untrained listeners and nasometry. Ämne: Logopedi.

Berit Byström Född 1964. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 6 februari 2009. Avhandling: Laminins and alpha11 integrin in the human eye: importance in development and disease. Ämne: Oftalmiatrik.

Olga Chilkova Född 1976. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 28 september 2006. Avhandling: Functional and structural properties of eukaryotic DNA polymerase epsilon. Ämne: Medicinsk kemi.

Sofia Edin Född 1977. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 11 mars 2009. Avhandling: Calmodulin mediated regulation of NF-kappaB in Lymphocytes. Ämne: Molekylärbiologi.

Anders Emmelin Född 1950. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 4 maj 2009. Avhandling: Counted - and then? Trends in child mortality within an Ethiopian demographic surveillance site. Ämne: Epidemiologi och folkhälsovetenskap.

David Eriksson Född 1974. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 15 januari 2007. Avhandling: Experimental radioimmunotherapy and effector mechanisms. Ämne: Immunologi.

Daniel Fekadu Wolde-Giorgis Född 1965. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 9 april 2009. Avhandling: Child labour in Addis Ketema, Ethiopia: A study in mental health. Ämne: Barn- och ungdomspsykiatri.

Artur Fijolek Född 1974. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 15 januari 2009. Avhandling: Salvage and de novo synthesis of nucleotides in *Trypanosoma brucei* and mammalian cells. Ämne: Medicinsk kemi.

Carin Franzén Född 1956. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 1 oktober 2008. Avhandling: Trafikskadades erfarenheter av vård och kostnadseffektivt stöd. Ämne: Omvårdnadsforskning.

Ola Grimsholm Född 1979. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 30 oktober 2008. Avhandling: Neuropeptides and neurotrophins in arthritis – Studies on the human and mouse knee joint. Ämne: Anatomi.

Gabriele Gustafsson Född 1951. Avlade medicine doktors-examen (Med.Dr.) den 7 april 2009. Avhandling: Att bli eller inte bli utbränd – ett komplext fenomen bland vårdpersonal på samma arbetsplatser. Ämne: Omvårdnadsforskning.

Peter Hammarsten Född 1977. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 25 februari 2009. Avhandling: Androgen controlled regulatory systems in prostate cancer – Potential new therapeutic targets and prognostic markers. Ämne: Patologi.

Katarina Haraldsson Född 1958. Avlade medicine doktors-examen (Med.Dr.) den 2 april 2008. Avhandling: Defining the genetics of systemic autoimmunity in mouse models of lupus. Ämne: Immunologi.

Pelle Håkansson Född 1973. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 29 januari 2007. Avhandling: Ribonucleotide reductase and DNA damage. Ämne: Medicinsk kemi.

Maria Hörnberg Född 1974. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 30 oktober 2007. Avhandling: Effects of retinoic acid in the mouse olfactory sensory systems. Ämne: Molekylärbiologi.

Amanda Johansson Född 1975. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 30 december 2008. Avhandling: Idiopathic environmental intolerance attributed to electromagnetic fields – Physiological and psychological aspects. Ämne: Yrkes- och miljömedicin.

David Johansson Född 1979. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 10 juni 2008. Avhandling: Bacterial toxins for cancer treatment. Ämne: Klinisk kemi.

Bertil Jonsson Född 1956. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 27 maj 2008. Avhandling: Interaction between humans and car seats. Ämne: Kirurgi.

Christina Juthberg Född 1966. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 3 april 2009. Avhandling: Samvetsstress hos vårdpersonal i den kommunala äldreomsorgens särskilda boenden. Ämne: Omvårdnadsforskning.

Maria Jönsson Född 1980. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 8 april 2009. Avhandling: The neuronal and non-neuronal substance P, VIP and cholinergic systems in the colon in ulcerative colitis. Ämne: Anatomi.

Eleni Kanasi Född 1978. Avlade odontologie doktorsexamen (OD) den 1 december 2008. Avhandling: Molecular analysis of the oral microbiota of dental diseases. Ämne: Oral mikrobiologi.

Pontus Karling Född 1965. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 20 oktober 2008. Avhandling: The emotional motor system and gastrointestinal symptoms. Ämne: Gastroenterologi.

Camilla Thellenberg Karlsson Född 1972. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 20 januari 2009. Avhandling: Prostate cancer – Epidemiological studies of risk factors. Ämne: Onkologi.

Peyman Kelk Född 1976. Avlade odontologie doktorsexamen (OD) den 2 april 2009. Avhandling: Inflammatory cell death of human macrophages induced by Aggregatibacter actinomycetemcomitans leukotoxin; a novel potential virulence mechanism. Ämne: Parodontologi.

Eva Ericson Lidman Född 1960. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 16 oktober 2008. Avhandling: The complicated struggle to be a support – Meanings of being a co-worker, supervisor and closely connected to a person developing burnout. Ämne: Omvårdnadsforskning.

Elisabeth Lindahl Född 1952. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 19 januari 2009. Avhandling: Striving for purity. Interviews with people with malodorous exuding ulcers and their nurses. Ämne: Omvårdnadsforskning.

Franziska Marschinke Född 1978. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 22 april 2009. Avhandling: From dopamine nerve fiber formation to astrocytes. Ämne: Histologi med cellbiologi.

Maria Nilsson Född 1957. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 8 maj 2009. Avhandling: Promoting health in adolescents – preventing the use of tobacco. Ämne: Epidemiologi och folkhälsovetenskap.

Katarina Nordfjäll Född 1981. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 14 oktober 2008. Avhandling: Telomere length – inheritance pattern and role as a biomarker. Ämne: Patologi.

Ulrika Norén Nyström Född 1965. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 10 september 2008. Avhandling: Vascular density and bone marrow fibrosis in childhood acute lymphoblastic leukemia. Ämne: Pediatrik.

Magnus Olivecrona Född 1959. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 16 december 2008. Avhandling: On severe traumatic brain injury – Aspects of an ICP targeted therapy based on the Lund concept. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot neurokirurgi.

Eva Olofsson Född 1975. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 5 maj 2009. Avhandling: Superoxide dismutase 1 and cataract. Ämne: Oftalmiatrik.

Carl-Johan Olsson Född 1980. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 5 december 2008. Avhandling: Imaging imagining actions. Ämne: Fysiologi.

Mattias Olsson Född 1975. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 18 april 2008. Avhandling: Role of the CD47/SIRPalpha-interaction in regulation of macrophage phagocytosis. Ämne: Histologi med cellbiologi.

Börje Rehn Född 1967. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 6 maj 2004. Avhandling: Musculoskeletal disorders and whole-body vibration exposure - among professional drivers of all-terrain vehicles. Ämne: Yrkes- och miljömedicin.

Jenny Röding Född 1972. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 16 mars 2009. Avhandling: Stroke in the younger - Self reported impact on work situation, cognitive function, physical function and life satisfaction. A national survey. Ämne: Sjukgymnastik/fysioterapi.

Carin Sahlin Född 1953. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 27 april 2009. Avhandling: Sleep apnea and sleep - Diagnostic aspects. Ämne: Lungmedicin.

Jonas Sandlund Född 1967. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 30 juni 2008. Avhandling: Position-matching and goal-directed reaching acuity of the upper limb in chronic neck pain: Associations to self-rated characteristics. Ämne: Idrottsmedicin.

Maria Sandström Född 1969. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 3 februari 2009. Avhandling: Experimental therapies of malignant glioma with emphasis on angiogenesis inhibition. Ämne: Onkologi.

Arkan Sayed-Noor Född 1973. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 20 november 2008. Avhandling: Greater trochanteric pain after total hip arthroplasty: incidence, clinical outcome, associated factors, tenderness evaluation with algometer and a new surgical treatment. Ämne: Ortopedi.

Therese Stenlund Född 1970. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 17 mars 2009. Avhandling: Rehabilitation for patients with burnout. Ämne: Folkhälsovetenskap.

Anita Pettersson Strömbäck Född 1965. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 10 januari 2009. Avhandling: Chemical exposure in the work place: Mental models of workers and experts. Ämne: Folkhälsovetenskap.

Johan Söderberg Född 1980. Avlade medicine doktors-examen (Med.Dr.) den 11 maj 2009. Avhandling: Sources of preanalytical errors in primary health care - Implications for improved patient safety. Ämne: Klinisk kemi.

Niklas Thurfjell Född 1977. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 13 mars 2007. Avhandling: p63 – from expression to function. Studies of normal oral mucosa and squamous cell carcinoma of the head and neck. Ämne: Patologi.

Håkan Törnqvist Född 1963. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 20 augusti 2008. Avhandling: Respiratory and cardiovascular responses to diesel exhaust exposure. Ämne: Lungmedicin.

Marie Rodling Wahlström Född 1960. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 8 maj 2009. Avhandling: Severe cerebral emergency – Aspects of treatment and outcome in the intensive care patient. Ämne: Anestesiologi.

Olof Wallin Född 1976. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 17 juni 2008. Avhandling: Preanalytical errors in hospitals – implications for quality improvement of blood sample collection. Ämne: Klinisk kemi.

Viktoria Vedin Född 1975. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 16 oktober 2006. Avhandling: Molecular and functional anatomy of the mouse olfactory epithelium. Ämne: Molekylärbiologi.

Mårten Werner Född 1967. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 24 mars 2009. Avhandling: Autoimmune hepatitis in Sweden. Ämne: Gastroenterologi.

Christina West Född 1969. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 13 augusti 2009. Avhandling: Feeding *Lactobacillus paracasei* ssp *paracasei* strain F19 to infants during weaning: Effects on adaptive immunity and gut microbial function. Ämne: Pediatrik.

Anton Westman Född 1972. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 31 mars 2009. Avhandling: Dangers in sport parachuting. Ämne: Kirurgi.

Eva Zeisig Född 1962. Avlade medicine doktorsexamen (Med.Dr.) den 22 oktober 2008. Avhandling: Tennis elbow – sonographic findings and intratendinous injection treatment. Ämne: Idrottsmedicin.

Fredrik Öhberg Född 1969. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 15 april 2009. Avhandling: Biomechanical methods and error analysis related to chronic musculoskeletal pain. Ämne: Medicinsk vetenskap med inriktning mot medicinsk teknik.

Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Fakultetens forskare finns väl representerade i universitetets mest framgångsrika forskningsområden, inte minst inom fysik och life-science-områdena. Umeå Centre for Microbial Research tilldelades under året ett Linnéstöd, och ett samarbete med Tromsø universitet har av Wallenbergsstiftelsen tilldelats avsevärda anslag för ett projekt där forskare letar nya antibiotika i organismer som lever under extrema förhållanden i Norska ishavet.

Den tidigare initierade forskningsatsningen inom kemiskt-biologiskt centrum (KBC) har under året fullbordats i och med att samtliga sex nyrekryterade professorer kommit på plats. Denna satsning har redan gett många positiva avtryck, inte minst i former av ökad extern finansiering, nya ämnesövergripande forskningsprojekt och prestigefyllda vetenskapliga priser. Fakultetens yngre forskare kunde mycket framgångsrikt konkurrera om universitetets karriärbidrag. Av de utdelade bidragen hamnade 37 procent inom fakulteten, något som visar att rekryteringsarbetet fungerat mycket väl.

Fakulteten har också blivit värd fakultet för europeiska CBRNE-centrumet och en arkitekt högskola. CBRNE-centrumet bedriver forskning och undervisning kring skydd mot incidenter där kemiska, biologiska, radioaktiva, nukleära och explosiva ämnen är inblandade. Arkitekt högskolan startar 2009 den första nya arkitektutbildningen i Sverige sedan

1966 och kommer att bli en central aktör vid det nya konstnärliga campuset. Designhögskolan tilldelades under 2008 Högskoleverkets prestigefyllda kvalitetsutmärkelse "Framstående utbildningsmiljö".

Ett nytt civilingenjörsprogram i industriell ekonomi har utarbetats och de första studenterna påbörjar utbildningen hösten 2009. Programmet ser ut att bli välsökt. Konkurrensen om studenter till fakultetens mer traditionella program fortsätter dock att vara mycket hård och ett intensivt arbete med rekrytering och med att ytterligare stärka kvaliteten på utbildningarna fortsätter. Tillsammans med studentkåren NTK arrangerades "student för en helg" med ett hundratal besökande gymnasister från hela landet.

Samverkan i form av t.ex. fadderföretagsverksamhet, lärare i företag och företagsbaserade studentprojekt har fått ökad betydelse vid fakulteten och verksamheten har breddats, i synnerhet mot naturvetarutbildningarna.

Fakulteten har utökats med en av institutionerna från tidigare lärarutbildningsfakulteten och arbetet fortskrider med att integrera denna viktiga verksamhet.

ANDERS FÄLLSTRÖM
Prodekanus
Promotor

Doktorer vid den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Johanna Aurell Född 1972. Avlade teknologie doktorsexamen (TeknD) den 23 september 2008. Avhandling: Effects of varying combustion conditions on PCDD/F formation. Ämne: Miljökemi.

Antoine Bos Född 1975. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 30 april 2009. Avhandling: Natural variation in cold adaptation and freezing tolerance in *Arabidopsis thaliana*. Ämne: Ekologi.

Göran Olof Bylund Född 1968. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 29 april 2002. Avhandling: RimM – A protein important for Ribosome Biogenesis in *E. coli*. Ämne: Mikrobiologi.

Åsa Granberg Född 1977. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 7 december 2007. Avhandling: Microbotryum violaceum on *Silene dioica* – understanding traits that influence plant pathogen interactions. Ämne: Ekologi.

Irene Granlund Född 1961. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 4 december 2008. Avhandling: Proteomic analysis of *Arabidopsis thaliana*. Ämne: Kemi – biokemi.

David Gunnarsson Född 1975. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 23 januari 2009. Avhandling: Reproductive toxicology of endocrine disruptors: effects of cadmium, phthalates and phytoestrogens on testicular steroidogenesis. Ämne: Molekylärbiologi.

Veronika Gälman Född 1969. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 29 april 2009. Avhandling: Varved lake sediments and diagenetic processes. Ämne: Miljövetenskap.

Per Högström Född 1972. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 22 april 2009. Avhandling: Laborativt arbete i grundskolans senare år – lärares mål och hur de implementeras. Ämne: Pedagogiskt arbete.

Stina Jansson Född 1975. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 12 december 2008. Avhandling: Thermal formation and chlorination of dioxins and dioxin-like compounds. Ämne: Miljökemi.

Stefan Johansson Född 1975. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 23 mars 2009. Avhandling: Tools for control system design – Stratification of matrix pairs and periodic Riccati differential equation solvers. Ämne: Datavetenskap.

William Larsson Född 1975. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 15 januari 2009. Avhandling: New approaches to moisture determination in complex matrices based on the Karl Fischer reaction in methanolic and non-alcoholic media. Ämne: Kemi – analytisk kemi.

Anton Lindström Född 1976. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 30 april 2009. Avhandling: A multivariate approach to characterization of drug-like molecules, proteins and the interactions between them. Ämne: Kemi - organisk kemi.

Lisa Lundin Född 1976. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 4 december 2007. Avhandling: Formation and degradation of PCDD/F in waste incineration ashes. Ämne: Miljökemi.

Christina Olsén Född 1972. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 11 juli 2008. Avhandling: Towards automatic image analysis for computerised mammography. Ämne: Datavetenskap.

Viktoria Pettersson Född 1976. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 29 april 2009. Avhandling: Interactions between natural enemies and the dioecious herb *Silene dioica*. Ämne: Ekologi.

Robert Saers Född 1977. Avlade teknologie doktorsexamen (TeknD) den 9 oktober 2008. Avhandling: Ultracold rubidium atoms in periodic potentials. Ämne: Experimentell fysik.

Ola Sundman Född 1979. Avlade teknologie doktorsexamen (TeknD) den 21 november 2008. Avhandling: Cation adsorption properties of substituted Kraft fibres - and experimental and thermodynamic modelling study. Ämne: Kemi - oorganisk kemi.

Ulrik Söderström Född 1978. Avlade teknologie doktorsexamen (TeknD) den 30 september 2008. Avhandling: Very low bitrate video communication: A principal component analysis approach. Ämne: Tillämpad elektronik.

Samhällsvetenskapliga fakulteten

Utbildningen vid den samhällsvetenskapliga fakulteten präglas av omfattande bredd och djup. Inom närmare 20 huvudområden erbjuds möjligheter att ta både kandidat- och masterexamen. Inslagen av kurser på engelska har ökat för att underlätta en tillväxt av det internationella student- och lärarutbytet. Ett exempel är det masterprogram i "Strategic Project Management" som Handelshögskolan vid Umeå universitet etablerat inom ramen för Erasmus-mundus i samarbete med Heriot Watt University i Edinburgh och Politecnico di Milano.

Tillströmningen av studenter är god till fakultetens utbildningsprogram. Antalet studenter som läser kurser på distans växer, något som innebär ett behov av nya undervisningsformer och nyttjande av interaktiv kommunikationsteknik. Det senaste året har det därför skett satsningar på lokaler och utbildning av lärarpersonal.

Inom forskarutbildningen antogs 41 doktorander under 2008, varav 26 kvinnor, vilket är en ökning jämfört med året innan. Antalet som avlade doktorexamen var 45 och licentiatexamen 10 (28 respektive 6 av dessa var kvinnor).

Forskningen vid fakulteten bedrivs inom en mängd forskningsfält, exempelvis välfärdsforskning, tillämpad IT, genusfrågor, hållbar utveckling och ut-

vecklingspsykologi. Forskare inom dessa områden är representerade i universitetets särskilt prioriterade forskningsområden. Ett exempel är välfärdsforskningen under ledning av professor Stefan Svallfors vid sociologiska institutionen som under de senaste åren erhållit stora summor i forskningsanslag från olika forskningsråd.

Ungefär hälften av forskningen vid fakulteten bedrivs med extern finansiering, och spridningen av externfinansieringen är god över fakultetens olika forskningsinriktningar. De externa anslagen har stigit flera år i rad. Särskilt glädjande är att bidragen från Vetenskapsrådet nästan tredubblats de senaste fem åren.

I stark konkurrens har ett stort antal av fakultetens forskare erhållit universitetets karriärbidrag. Under det senaste året har fakulteten även genomfört en särskild satsning på yngre forskare genom att delfinansiera mer än tio forskarassistentanställningar vid flertalet av fakultetens institutioner. Sammantaget är satsningen på yngre forskare viktig för den samhällsvetenskapliga forskningen de kommande åren.

LENNART NYGREN
Prodekanus
Promotor

Doktorer vid den samhällsvetenskapliga fakulteten

Ann-Kristin Bergquist Född 1972. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 6 mars 2008. Avhandling: Guld och Gröna skogar? Miljöanpassningen av Rönnskärsverken 1960–2000. Ämne: Ekonomisk historia.

Erika Björklund Född 1972. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 12 februari 2009. Avhandling: Constituting the healthy employee? Governing gendered subjects in workplace health promotion. Ämne: Pedagogik.

Conny Björkman Född 1950. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 5 december 2008. Avhandling: Internal capacities for school improvement – Principals' views in Swedish secondary schools. Ämne: Pedagogik.

Lena Ivarsson Född 1965. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 28 november 2008. Avhandling: Att kunna läsa innan skolstarten – läsutveckling och lärandemiljöer hos tidiga läsare. Ämne: Pedagogik.

Edmund Knutas Född 1952. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 27 oktober 2008. Avhandling: Mellan retorik och praktik. En ämnesdidaktisk och läroplansteoretisk studie av svenskämnen och fyra gymnasielärares svenskundervisning efter gymnasireformen 1994. Ämne: Pedagogiskt arbete.

Margaretha Kristoffersson Född 1950. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 2 juni 2008. Avhandling: Lokala styrelser med föräldramajoritet i grundskolan. Ämne: Pedagogik.

Jaana Kurvinen Född 1963. Avlade ekonomie doktorsexamen (ED) den 23 februari 2009. Avhandling: Imitation och omtolkning – Entreprenörers identifieringsprocesser ur ett genusperspektiv. Ämne: Företagsekonomi.

Lottie Lofors-Nyblom Född 1950. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 4 maj 2009. Avhandling: Elevskap och elevskapande – Om formandet av skolans elever. Ämne: Pedagogiskt arbete.

Joakim Norberg Född 1974. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 16 juni 2008. Avhandling: Ideologiska mål och utrikesdebatt: Svenska riksdagspartiers argumentation i Vietnam- och Irakfrågan. Ämne: Statsvetenskap.

Gunilla Näsström Född 1968. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 11 december 2008. Avhandling: Measurement of alignment between standards and assessment. Ämne: Beteendevetenskapliga mätningar.

Jonas Olofsson Född 1978. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 26 november 2008. Avhandling: Odor identification in aging and dementia: influences of cognition and the ApoE gene. Ämne: Psykologi.

Cecilia Olsson Född 1963. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 5 december 2008. Avhandling: Celiac disease in Swedish children and adolescents. Variations in incidence and essentials of gluten-free eating with a youth perspective. Ämne: Kostvetenskap.

Lars Persson Född 1978. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 12 december 2008. Avhandling: Environmental policy and transboundary externalities. Ämne: National-ekonomi.

Tobias Svanström Född 1978. Avlade ekonomie doktorsexamen (ED) den 17 juni 2008. Avhandling: Revision och rådgivning. Efterfrågan, kvalitet och oberoende. Ämne: Företagsekonomi.

Monika Törnsén Född 1952. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 8 maj 2009. Avhandling: Successful principal leadership: Prerequisites, processes and outcomes. Ämne: Pedagogik.

Helene Ärlestig Född 1961. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 23 december 2008. Avhandling: Communication between principals and teachers in successful schools. Ämne: Pedagogik.

Inger Öhlund Född 1954. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 11 november 2008. Avhandling: Health implications of dietary intake in infancy and early childhood. Ämne: Kostvetenskap.

Humanistiska fakulteten

Humanistiska fakulteten har under det senaste verksamhetsåret fortsatt sitt förändringsarbete. De nya ombildade institutionerna startade från 2008 och från 2009 har vi välkomnat två institutioner och en arbetsenhet från den tidigare fakulteten för lärarutbildning.

Den humanistiska forskningen har fått en remarkabel förstärkning genom universitetsstyrelsens satsning på nio sexåriga anställningar under perioden 2009-2014. Anställningarna riktas mot tre strategiska områden för fakultetens fortsatta utveckling: Språk och språkdidaktik, Vetenskaps-, teknik- och miljöstudier samt det Estetiska fältet. Baltic-donationen har bidragit med en viktig satsning för internationalisering av forskning och undervisning vid fakulteten. Genom dessa tillskott och fakultetens egna medel har vi under våren kunnat utlysa över trettio anställningar som forskare, postdoktorer och doktorander. Universitetets satsning på karriärbidrag har också kommit humanister till del genom att tio forskare (fem män och fem kvinnor) erhållit detta stöd för forskning och akademisk karriär.

Fakulteten är i hög grad involverad i satsningen på Konstnärligt campus genom Konsthögskolan, HUMlab och Bildmuseet. Vi ser också fram emot att kunna bidra positivt till den nya arkitektutbildningen. Konstnärligt campus potential när det gäller att samlokalisera utbildning, forskning, företagande och konstnärligt utvecklingsarbete inom arkitektur,

design och fri konst innebär åtskilligt av spännande utvecklingsarbete.

Under det senaste året har ett omfattande arbete gjorts för att förbättra villkoren för fakultetens forskarstuderande, bland annat genom att vi nu startar en humanistisk forskarskola för nyantagna doktorander. Höskoleverket har granskat flera av de humanistiska utbildningarna och genomgående har resultatet varit positivt. Baltic-donationen ger vidare möjligheter att erbjuda internationella exkursioner och internationellt studerandesamarbete. Kulturrhögskolans koncept för kursverksamhet inom Lycksele, Örnsköldsvik och Skellefteå har varit framgångsrikt och skapat möjligheter till utbildning och fortbildning för nya studerandegrupper.

Sist men inte minst: För första gången på 13,5 år visar fakulteten ett överskott inom grundutbildningen efter ett fantastiskt resultat under 2008! Den ekonomiska uppgången är ett resultat av många samverkande faktorer, varav institutionsreformen är viktigast. Samtliga medarbetare är att tacka för synnerligen goda insatser under svåra omständigheter när vi de tre senaste åren intensivt arbetat för att komma tillrätta med de ekonomiska underskotten.

BRITTA LUNDGREN
Dekanus
Promotor

Doktorer vid den humanistiska fakulteten

David Bell Född 1948. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 14 november 1995. Avhandling: Ardent propaganda: Miners' novels and class conflict, 1929-1939. Ämne: Engelska.

Maria Dahlin Född 1969. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 29 april 2009. Avhandling: Tal om terror. Säkerhetspolitisk retorik i Sverige och Ryssland hösten 2001. Ämne: Nordiska språk.

Solbritt Hellström Född 1954. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 3 november 2008. Avhandling: Att vänja sig till det svenska språket. Studier av en individuell skriftspråklig förändring utifrån Olof Bertilssons kyrkobok 1636-1668. Ämne: Nordiska språk.

Kristina Josephson Hesse Född 1958. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 21 november 2008. Avhandling: Contacts and trade at late bronze age Hazor: Aspects of intercultural relationships and identity in the Eastern Mediterranean. Ämne: Arkeologi.

Monica Nordström Jacobsson Född 1957. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 9 december 2008. Avhandling: Peter Pohls litterära projekt. Entematisk studie med utgångspunkt i debutromanen *Janne, min vän*. Ämne: Litteraturvetenskap.

Jenny Käck Född 1968. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 27 februari 2009. Avhandling: Samlingsboplatser? En diskussion om människors möten i norr 7000 f.Kr. - Kr.f. med särskild utgångspunkt i data från Ställverksboplatser vid Nämforsen. Ämne: Arkeologi.

Dorothea Liebel Född 1956. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 23 april 2009. Avhandling: Tageslichtfreude und Buchstabenangst. Zu Harry Martinsons dichterischen Wortbildungen als Übersetzungsproblematik. Ämne: Tyska.

Elena Lindholm Narváez Född 1972. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 14 november 2008. Avhandling: "Ese terrible espejo": autorrepresentación en la narrativa sobre el exilio del Cono Sur en Suecia. Ämne: Spanska.

Soili-Maria Olli Född 1962. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 10 januari 2008. Avhandling: Visioner av världen. Hädelse och djävuls-pakt i justitierevisionen 1680-1789. Ämne: Historia.

Dan Olsson Född 1977. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 20 april 2009. Avhandling: „Davon sagen die Herren kein Wort“. Zum pädagogischen, grammatischen und dialektologischen Schaffen Max Wilhelm Götzingers (1799–1856). Ämne: Tyska.

Manfred Scheid Född 1951. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 19 februari 2009. Avhandling: Musiken, skolan och livsprojektet. Ämnet musik på gymnasiet som en del i ungdomars identitetsskapande. Ämne: Pedagogiskt arbete.

Maria Wester Född 1960. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 20 augusti 2008. Avhandling: Hålla ordning, men inte överordning. Kön- och maktperspektiv på uppförandenormer i svenska klassrumskulturer. Ämne: Pedagogiskt arbete.

Christina Åhrén Född 1975. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 6 mars 2009. Avhandling: Är jag en riktig same? En etnologisk studie av unga samers identitetsarbete. Ämne: Etnologi.

**Pristagare vid Umeå universitets
doktorspromotion 2009**

Hans Stenlund

Hans Stenlund föddes 1944 i Kiruna och har varit verksam vid Umeå universitet sedan 1966, först vid den statistiska institutionen där han också licentierade 1974 på en avhandling om sampling. Sedan 1995 har han varit knuten till den medicinska fakulteten och den epidemiologiska enheten, där han fick sin docentkompetens i epidemiologi och biostatistik 2006. Han har där varit dess studierektor för forskarutbildningen mellan 1999–2008 och ordförande i programrådet för den internationella masterutbildningen i folkhälsovetenskap sedan 2008. Sedan 15 år har han lett fakultetens obligatoriska metodkurs. Han medverkar i flera internationella forskningssamarbeten och koordinerar bl.a. samarbetet med Gadjah Mada University i Indonesien. Hans Stenlund har publicerat hundratalet internationella arbeten inom epidemiologi och folkhälsa och varit rådgivare för ett stort antal medicinska avhandlingar vid Umeå universitet.

Medicinska fakultetens pedagogiska pris 2009 till lärare med omvittnad pedagogisk skicklighet tilldelas universitetslektor Hans Stenlund, institutionen för folkhälsa och klinisk medicin.

Medicinska fakultetens statistikguru

Att ur spretiga och svårtolkade datamaterial avgöra om ett samband är statistiskt signifikant eller inte tillhör det allra mest centrala vid kunskapsproduktion – utan denna kompetens är det i stort sett omöjligt att publicera sig i peer review-tidskrifter. Att Hans Stenlund har en guru-funktion som statistiker vid fakulteten blir tydligt av hans publikationslista under 2000-talet. Han står som medförfattare på nära 50 peer review-publikationer bara under de senaste fem åren, i ämnen från många av fakultetens alla hörn. Priskommitténs motivering lyder:

Hans Stenlund får medicinska fakultetens pedagogiska pris 2009. Han är av studenter och kollegor en omvittnat uppskattad lärare, som under lång tid medverkat och utvecklat kurser inom flertalet av fakultetens grundutbildningar såväl som inom forskarutbildningen. Hans är en lysande pedagog som till fulländning behärskar den svåra konsten att förmedla kunskap om statistiska analyser och metoder på ett konkret och begripligt sätt – och det gör han till många – både till studenter och till lärare.

Anders Fällström

Anders Fällström föddes 1967 i Sollefteå. Redan under gymnasietiden påbörjade han sina universitetsstudier i matematik vid Umeå universitet. Universitetsstudierna gick därför i rekordfart, ett år efter att han avslutat gymnasiet och gjort lumpen vid försvarets folkskola tog han ut sin kandidatexamen i matematik. Han disputerade 1994 och fortsatte därefter med postdoktorsstudier vid Moscow State University i Ryssland och University of Michigan i USA. Anders Fällström utsågs till docent år 2000 inom sitt forskningsområde komplex analys. Sedan åtta år tillbaka är han anställd som universitetslektor i matematik vid Umeå universitet. Han har under denna tid även varit engagerad som studierektor för forskarutbildningen och som prefekt vid sin hemmainstitution. Hösten 2008 tillträdde han som prodekan för den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten med särskilt ansvar för utbildning.

Teknisk-naturvetenskapliga fakultetens pedagogiska pris 2009 till lärare med omvittnad pedagogisk skicklighet tilldelas universitetslektor Anders Fällström, institutionen för matematik och matematisk statistik.

Inspirerande matematiker

Anders Fällström visar att matematik är till för alla, intressant för alla och att ämnet inte behöver vara svårt att förstå. Genom lysande upplägg samt konstant underhållande och intresseväckande lektioner lyckas han fånga upp och inspirera även den mest lättuttråkade studenten. Genom att blanda historia – med allt ifrån lyckade till misslyckade figurer – med det senaste inom matematisk forskning blir ett flera tusen år gammalt ämne aktuellt och får den uppmärksamhet det förtjänar. En stor förståelse för didaktik och pedagogik samt en passion för naturvetenskaplig utbildning utmärker Anders Fällström.

Anders Fällström är även intresserad av att popularisera matematik. Bland annat medverkade han i planeringsgruppen för Världsmatematikåret 2000 och var en av de drivande bakom såväl "PubLik matematik" som "Matematiska kvällar", populärvetenskapliga föreläsningsserier för studenter.

Mikael Henningsson

Mikael Henningsson är född 1960 i Vännäs, Västerbotten. Efter genomgången psykologutbildning flyttade han 1986 till Sundsvall för att arbeta kliniskt som psykolog inom psykiatri. Han återvände till Umeå universitet som adjunkt och doktorand, och disputerade 1999. Därefter anställdes Mikael Henningsson som lektor vid dåvarande institutionen för tillämpad psykologi.

Hans forskning har hela tiden kretsat kring personlighetspsykologi, psykopatologi samt diagnostik, något som de senaste åren bland annat har inneburit stor delaktighet i ett forskningsprojekt med fokus på brottsoffers reaktioner. Mikael Henningsson har undervisat i psykologi på alla nivåer sedan början av forskarutbildningen, och är sedan ett år tillbaka studierektor för psykologprogrammet och psykologprogrammet med inriktning mot idrott.

Samhällsvetenskapliga fakultetens pedagogiska pris 2009 till lärare med omvitnad pedagogisk skicklighet tilldelas universitetslektor Mikael Henningsson, institutionen för psykologi.

Samhällsvetenskapliga fakultetens pedagogiska pris 2009

Engagerad och uppskattad psykolog

Mikael Henningsson får den samhällsvetenskapliga fakultetens pedagogiska pris för sitt stora engagemang, och för att han uppvisar en didaktisk glädje som entusiasmerar studenterna i deras lärandeprocess och ökar det egna ansvarstagandet.

Kursutvärderingar visar på en kontinuerlig uppskattning hos studenterna, något som även avspeglar sig i vunna pedagogiska pris som studerandeorganisationerna själva utlyser. Mikael Henningsson lyckas kombinera den vetenskapliga stringens som är utmärkande för utbildningar inom universitetet, med ett ämnesdidaktiskt förhållnings-sätt som studenterna upplever är uppdaterat, relevant, kravorienterat och lustfyllt.

Under det senaste året har Mikael Henningsson i egenskap av studierektor prioriterat utvecklingen av samverkan mellan studenter och lärare; en samverkan vars kärna består i att tillvarata studenternas kompetens och därigenom utveckla studerandeflytande på en konkret pedagogisk nivå.

Asbjørg Westum

Asbjørg Westum föddes 1960 i Lierne kommune i Trøndelag, Norge, där hon också växte upp. 1999 disputerade hon i nordiska språk vid Umeå universitet på en avhandling om folkliga uttryck för vissa barnsjukdomar 1850–1920, och vad de berättar om den tidens sjukdomssyn. Sedan 2000 har Asbjørg Westum varit verksam som universitetslektor vid Umeå universitet, under ett antal år även som prefekt för den tidigare institutionen för litteraturvetenskap och nordiska språk.

En viktig del av Asbjørg Westums engagemang finns i undervisningen, och hon har länge varit en mycket uppskattad pedagog på kurser i svenska och nordiska språk, nu även inom språkkonsultprogrammet. De senaste åren har hon också varit engagerad i historisk forskning om influensapandemier, särskilt spanska sjukans härjningar 1918–1919. Hur dåtidens människor reagerade kan lära oss anpassa försvaret inför en kommande pandemi.

Humanistiska fakultetens pedagogiska pris 2009 till lärare med omvittnad pedagogisk skicklighet tilldelas universitetslektor Asbjørg Westum, institutionen för språkstudier.

Högt i tak i Asbjørg Westums undervisningssal

Humanistiska fakultetens pedagogiska pris 2009 går till Asbjørg Westum, en uppskattad lärare i svenska och nordiska språk, bland annat inom språkkonsultprogrammet.

Asbjørg Westum sätter den enskilda studentens lärande i första rummet. Hennes medvetna och personliga pedagogik fokuserar på studentens potential att utvecklas, både kunskapsmässigt och som kritiskt reflekterande individ. Asbjørg Westum kombinerar struktur och flexibilitet med ett prestigelöst förhållningssätt till lärande och kunskap, studenterna inbjuds till samtal och ingen fråga är för dum eller onödig för att ställas.

I Westums undervisningssal är det högt i tak och alla studenter blir bemötta på ett seriöst sätt. Hon har bred erfarenhet av undervisningens alla delar och ett pedagogiskt engagemang både innanför och utanför den egna institutionen. Undervisningen utvecklas i kontakt med aktuell forskning och genom erfarenheter vunna ur kursutvärderingar.

**Anders Berg
Karolina Broman
Rolf Engh
Astrid Hallman
Annika Kjellsson Lind
Helena Näs
Helge Samberg
Erik Sturesson
Krister Ödmark**

Lärarna har undervisat elever i alla åldrar, från förskola till gymnasium samt studenter i lärarutbildning. Arbetslaget har en bred kompetens med ämnesmässiga bakgrunder i kemi, biologi, matematik, fysik, data, teknik, zoologi, botanik, mikrobiologi, genetik, entomologi, marinbiologi, kvartärgeologi, humanekologi och astronomi.

Umeå School of Educations pedagogiska pris 2009 till lärare med omvittnad pedagogisk skicklighet tilldelas universitetslektorerna Anders Berg och Annika Kjellsson Lind samt universitetsadjunkterna Karolina Broman, Rolf Engh, Astrid Hallman, Helena Näs, Helge Samberg, Erik Sturesson och Krister Ödmark, institutionen för matematik, teknik och naturvetenskap.

Fr. v. Rolf Engh, Astrid Hallman, Anders Berg, Karolina Broman, Helge Samberg, Annika Kjellsson Lind, Krister Ödmark. Saknas på bilden gör Helena Näs och Erik Sturesson.

”Sådana lärare man själv önskar bli”

Lärarna i arbetslaget för inriktningen Naturvetenskap I–III inom lärarprogrammet varierar på ett inspirerande och framgångsrikt sätt undervisning och examination. Kurserna är välkomponerade och föreläsningar varvas med besök vid forskningsstationer, fältstudier, laborationer och seminarier. Studenterna har också under utbildningen mött skolelever bl.a. vid laborationer som studenterna själva planerat. Vidare har lärarlaget förmått att forskningsbasera undervisningen genom en mångfald referenser och inslag, så att studenterna får en upplevelse av forskning och forskningens betydelse, vilket också förstärkts genom den ämnesexpertis från olika institutioner som knutits till lärarlaget. På ett tydligt sätt gestaltas härmed utbildningens forskningsbas.

Omtanken om studenterna får dessa att känna sig sedda och uppskattade. Lärarnas starka engagemang och det medvetna arbetet med att utveckla studerandegruppens inre kommunikation med stödjande aktiviteter mellan olika årskullar har medfört att studenterna har utvecklats såväl ämnesmässigt och ämnesdidaktiskt som socialt.

Per Löfstrand

Per Löfstrand föddes 1949 i Vindeln, men växte upp i Lycksele. Han har en lärarexamen i språk från Uppsala universitet och började sedan arbeta på Dragonskolan i Umeå. Han var med och grundlade spanskan som akademiskt ämne och utsågs till universitetsadjunkt 1992, för att sedermera också antas till forskarutbildning 1995. Sedan 1997 är han studierektor för spanska och numera också för franska på institutionen för språkstudier. Löfstrand undervisar främst på grundutbildningsnivå och arbetar fortfarande 25 procent på Dragonskolan. Hans forskning rör den kontrastiva lingvistik.

Umeå studentkårs pedagogiska pris 2008 till lärare med omvittnad pedagogisk skicklighet tilldelas universitetsadjunkt Per Löfstrand, institutionen för språkstudier.

Öppenhet och dialog präglar undervisningen i spanska

Per Löfstrand är en väldigt god pedagog som uppvisar ett stort engagemang och på så vis entusiasmerar sina studenter. Han har en tydligt genomtänkt pedagogik och har förmågan att anpassa pedagogiken efter olika studentgrupper på ett professionellt sätt. Detta innebär att han lägger ner tid på att planera undervisningen utifrån sin ämnesdidaktiska kompetens och ständigt evaluera sin undervisning. För att detta ska vara möjligt ges studenterna möjlighet att utvärdera kontinuerligt under kursens gång och inte bara efter kursens slut. Löfstrand lägger också stor vikt vid att studenterna ska känna att de kan ifrågasätta och reagera i undervisningssituationen, vilken ska präglas av öppenhet och dialog. Eftersom Per Löfstrand fortfarande arbetar inom gymnasiet kan han på ett konkret sätt förmedla till lärarstudenterna vad deras kommande yrkesliv egentligen innebär.

Utöver sin forskning och undervisning föreläser Löfstrand regelbundet vid olika språkkongresser samt är ansvarig för uppbyggnaden av ett lärarnätverk för spanskan i Norrland.

Gun-Marie Ericsson

Gun-Marie Ericsson är uppvuxen i Vännäs och började på sociologiska institutionen redan 1966, då institutionen precis hade startats, som administratör och sekreterare. Hon har en examen i sociologi och har bland annat också läst engelska och retorik. Efter examen fick Ericsson arbete som studievägledare på sociologiska institutionen 1983. Detta arbete har periodvis kombinerats med personalhandläggaruppgifter samt arbete som biträdande prefekt. Under de senaste fem åren har hon arbetat heltid som studievägledare och som internationell kontaktperson.

Umeå studentkårs studevägledarpris 2009 för förtjänstfulla insatser som studievägledare tilldelas studievägledare Gun-Marie Ericsson, sociologiska institutionen.

Stöd, trygghet och kontinuitet

Gun-Marie Ericsson är en mycket uppskattad studievägledare som har förmågan att sätta studentens intresse i fokus, vara objektiv och ha en helhetsbild i vägledningssituationen. Hon bistår med glädje och engagemang studenter i alla olika skeenden i utbildningen och har en lång erfarenhet av att möta studenter. Ericsson är tillgänglig och synlig för studenterna, vilket är viktigt för framförallt nya studenter som kan behöva råd och stöd under utbildningen. Hon ser till att alltid kunna tillhandahålla relevant och tydlig information för att ge nya infallsvinklar och perspektiv så att studenten kan fatta kloka beslut. En del av hennes arbete är att bistå studenter som behöver extra stöd och råd under deras utbildning – en studievägledare ska enligt Ericsson stå för stöd, trygghet och kontinuitet under studietiden. Ericsson ser också till att hålla sig uppdaterad om arbetsmarknaden och kommunicera detta till studenterna.

Utöver sitt arbete som studievägledare är Gun-Marie Ericsson engagerad i institutionens arbete för att öka det internationella utbytet genom att hon är ansvarig för institutionens studerandeutbyte.

Jerker Fick

Jerker Fick är född 1971 i Habo, Västergötland. Han är utbildad apotekare vid Uppsala universitet och disputerad i miljökemi vid Umeå universitet 2003. Efter disputationen anställdes han vid kemiska institutionen, där han nu är verksam som forskarassistent.

Den forskning som Jerker Fick bedriver har skapat många internationella kontakter och samarbeten inom flera olika fält. Det internationella arbetet har också omfattat studier av miljöeffekter vid läkemedelsproduktion i utvecklingsländer.

Läkemedelsanvändningens påverkan på miljön

Jerker Fick studerar läkemedelsanvändningens påverkan på miljön. Bland annat undersöker han hur antibiotika, som sprids via våra avloppssystem till sjöar och vattendrag, påverkar bakteriers resistensutveckling. Han forskar även om de komplikationer som uppstår på grund av en alltför flitig utskrivning av influensapreparatet Tamiflu. Läkemedlet går i princip opåverkat genom våra reningsverkssystem, vilket kan medföra att influensavirus i naturen utvecklar resistens mot läkemedlet.

Jerker Fick har även utvecklat modeller för hur läkemedelssubstanser tas upp i fisk. Modellerna har stor betydelse för att kunna identifiera potentiellt miljöstörande substanser.

Umeå kommuns vetenskapliga pris 2009 tilldelas forskarassistent Jerker Fick, kemiska institutionen, för hans insatser inom miljöområdet.

Eivind Torp

Eivind Torp föddes 1956 i Oslo, men växte upp i Tromsö. Han har studerat vid universiteten i Bergen, Trondheim och Tromsö samt vid Université Nanterre i Paris. Hans avhandling i socialantropologi från universitetet i Tromsö (1986) *Fra markafinn til same* – publicerad av Artiskt center, Umeå universitet 1994 – ekvivalerades med filosofie doktorsexamen 1998. Torp har haft anställningar vid Jämtlands läns museum, universitetet i Tromsö och vid Mittuniversitetet, bland annat som forskningsledare och sedan som institutchef vid tidigare Fjällforskningsinstitutet vid Mittuniversitetet. Han är ledamot i styrelsen för Åjtte – svensk fjäll- och samemuseum och var tidigare ledamot av regeringens vetenskapliga råd för biologisk mångfald. Torp disputerade i rättsvetenskap vid universitetet i Tromsö 2008 med avhandlingen *Renskötselrätten och rätten till naturresurserna*.

Vaartoe/Cesams vetenskapliga pris 2009 tilldelas forskningshandläggare Eivind Torp, Mittuniversitetet för hans betydande insatser inom humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning med samisk tematik.

Samiska rättigheter och offentlig förvaltning

Eivind Torp har i sin forskning rört sig från frågor kring etnicitet och politiska processer till frågor om samernas rätt till mark och vatten. Hans publikationer rör frågor dels om samisk renskötsel och kraven om hållbar utveckling, dels om konsekvenser av samhällsplaneringen i förhållande till samiska rättigheter. Torp var projektledare för det första dokumentationsprojektet där traditionell samisk kunskap systematiskt samlades in över hela den svenska delen av Sápmi. Resultaten av projektet publicerades bland annat i boken *Vargen är värst!* Under det senaste decenniet har Torp forskat om samernas rätt till naturresurser. I sin avhandling i rättsvetenskap behandlar han förhållandet mellan renskötselrätt och miljörett – alltså mellan de komplexa av rättsregler som rör renskötselrätten respektive miljön. Under senaste åren har han etablerat rättsdatabasen SVEA där samtliga svenska domstolsavgöranden som rör samiska frågor har publicerats. Torp har arbetat aktivt med forskningsförmedling och varit författare respektive redaktör för flera böcker av populärvetenskaplig karaktär.

Mohammad Fazlhashemi

Mohammad Fazlhashemi föddes 1961 i Tehran, Iran, där han också bodde fram till 16 års ålder. Han disputerade 1994 i idéhistoria vid Umeå universitet och var postdoktor där under åren 1995–1998. Han antogs som docent år 1999 och år 2000 blev han lektor. Sedan 2009 är han professor i idéhistoria vid institutionen för idé- och samhällsstudier vid Umeå universitet.

Fazlhashemi är ledamot i Högskoleverkets tillträdesråd och i Riksbankens jubileumsfonds områdesgrupp för forskning om förmodernitet. Han är ordförande för Kulturrådets arbetsgrupp för statligt stöd till facklitteratur för vuxna. Han är också ordförande i Umeå universitets likabehandlingsråd.

1999 tilldelades Mohammad Fazlhashemi Kungl. Skytteanska samfundets pris till yngre forskare.

Han har bland annat publicerat böckerna; *Exemplens makt; Föreställningar om Europa/Väst i Iran 1850–1980*, (1999) *Occidentalism; Idéer om väst och modernitet bland muslimska tänkare* (2005) och *Vems islam; De kontrastrika muslimerna* (2008).

Muslimsk idéhistoria i går och i dag

Mohammad Fazlhashemi har under flera år ägnat sig åt populärvetenskaplig och forskningsinformerande verksamhet. Hans huvudsakliga ämnesområden handlar om utvecklingen i Iran och Irak, muslimsk idéhistoria, islamismens olika ansikten, occidentalism, vetenskap, religion och filosofi i Iran, islamofobi och den nya mångfalden.

Som exempel på samhällsfrågor som han kommenterat och gett bakgrund till kan nämnas kriserna kring Muhammedteckningarna i Danmark och påven Benediktus XVI:s uttalanden om islam.

Under åren 2006–2008 har han medverkat i drygt 200 samverkansaktiviteter – allt ifrån medieframträdanden i nationella och lokala medier, föreläsningar för gymnasieungdomar till riksdagsutskott, paneldebatter, debattinlägg.

Fazlhashemi får priset för att han på grundval av egen gedigen forskning har gjort svåra, kontroversiella sammanhang begripliga för en bred allmänhet. Han har insiktsfullt och rakryggt behandlat etniska och religiösa frågor, särskilt med anknytning till islam, i många uttrycksformer och i många olika forum: i böcker och artiklar, i radio och television, i föredrag på skolor, studieförbund och högskolor.

Musiker

Tomas Pleje, director musices vid Umeå universitet, har varit elev och assistent till Eric Ericson. Han har musiklärarexamen och är examinerad från mästar-klassen i kördirigering. Pleje har arbetat med många köror och leder för närvarande Studentkören och Ålidhems kyrkokör.

Andreas Carlsson Walleng spelar sedan år 2002 trumpet i symfoniorkestern vid Norrlandsoperan. Han är utbildad vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Han valde trumpet som instrument för att fodralet passade på pakethållaren.

Nordic är ett folkmusikband, men ändå inte. Med rötterna och ett stort kunnande inom folkmusiken experimenterar trion friskt för att hitta nya uttryck. Den udda sättningen cello, nyckelharpa och mandolin bidrar till att ge gruppen ett helt eget sound.

Medlemmarna i Nordic träffades på Kungliga Musikhögskolan i Stockholm 2004 och har sedan dess bland annat samarbetat med nycirkusartister. Nordic består av Anders Löfberg, cello, Magnus Zetterlund, mandolin och Erik Rydvall, nyckelharpa.

Malin Silbo Ohlsson spelar trumpet i symfoniorkestern vid Norrlandsoperan. Hon har studerat vid musikhögskolorna i Oslo och Göteborg. Lärare och inspiratörer har varit Bror Hedlund, Harry Kvebaeck samt ett antal andra fantastiska och roliga människor hon träffat i sitt yrke.

Publikationen kan beställas från
Informationsenheten, Umeå universitet.
Du kan också beställa den i alternativa format.
Dokumentet (PDF-format) finns att ladda ner
från Umeå universitets webbplats
www.umu.se/infoenheten/promotion/arkiv.html
Postadress: 901 87 Umeå
E-post: promovering@adm.umu.se
Telefon: 090-786 50 00
Fax: 090-786 54 89
Texttelefon: 090-786 59 00

Sammanställt av Informationsenheten
Umeå universitet maj 2009
Redaktör: Gunvor Larsson
Grafisk formgivning och tryck: Print & Media, Umeå universitet, 2009/2006521
Foto: Mattias Pettersson + privata bilder

